

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 48/11

Luksemburg, 12 maja 2011 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawach połączonych C-483/09 i C-1/10

Magatte Gueye / Ministerio Fiscal i Eva Caldes

Valentín Salmerón Sánchez / Ministerio Fiscal i Dorotea López León

W opinii rzecznik generalnej Juliane Kokott kwestia, czy ofiara przemocy w rodzinie powinna móc zdecydować o natychmiastowym ponownym zamieszkaniu ze sprawcą, nie jest objęta zakresem prawa Unii

Niemniej jednak, opinia ofiary powinna móc zostać wzięta pod uwagę w kwestii wymiaru przewidzianego prawem krajowym środka karnego polegającego na zakazie zbliżania się

W przypadku przemocy w rodzinie, hiszpańskie sądy mają obowiązek orzec, w ramach sankcji karnych, środek karny zakazujący sprawcy przemocy zbliżania się do ofiary. Sankcja ta musi zostać obligatoryjnie nałożona we wszystkich przypadkach przemocy w rodzinie, nawet jeśli mają one najłagodniejszą postać, na przykład gróźb słownych. Zakaz zbliżania się, mający na celu ochronę ofiary, orzeka się w wymiarze co najmniej sześciu miesięcy. Nieprzestrzeganie warunków zakazu zbliżania się stanowi jako takie czyn zabroniony pod groźbą kary.

M. Gueye i V. Salmerón Sánchez zostali skazani za znęcanie się na swoich partnerkach. Orzeczono wobec nich zakaz zbliżania się do swych ofiar lub kontaktowania się z nimi przez okres, odpowiednio, siedemnastu i szesnastu miesięcy. W kilka dni po skazaniu M. Gueye i V. Salmerón Sánchez powrócili do wspólnego pożycia ze swoimi partnerkami. Ze względu na nieprzestrzeganie warunków nałożonego na nich zakazu zbliżania się, zostali oni zatrzymani i skazani. Obydwaj odwołali się od wyroków skazujących do Audiencia Provincial de Tarragona (sąd Prowincji Tarragona) (Hiszpania). W ramach apelacji partnerki obu oskarżonych uznają się za pośrednie ofiary hiszpańskich przepisów. Obie kobiety utrzymują bowiem, że z własnej woli kontynuowały związek ze swoimi partnerami, nie pozostając pod przymusem, przy barku jakiegokolwiek konieczności ekonomicznej, i że wspólne zamieszkiwanie zostało ponownie podjęte z ich inicjatywy.

W tej sytuacji Audiencia Provincial de Tarragona pragnie w istocie ustalić, czy decyzja ramowa 2001/220/WSiSW w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym¹ stoi na przeszkodzie obowiązywaniu przepisów krajowych przewidujących, w przypadku czynów zabronionych popełnionych w rodzinie, obligatoryjny zakaz zbliżania przez sprawcę przemocy do ofiary, nie dopuszczając przy tym możliwości odstąpienia od orzeczenia tego środka karnego po rozważeniu okoliczności sprawy, a w szczególności pragnienia ofiary powrotu do związku ze sprawcą.

W przedstawionej w dniu dzisiejszym opinii rzecznik generalna Juliane Kokott przyznaje przede wszystkim, że tego rodzaju obligatoryjny zakaz zbliżania się należy do sfery, w której występuje konflikt pomiędzy wymogiem skutecznego publicznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie i prawem ofiary do poszanowania jej życia prywatnego i rodzinnego. Jednakże rzecznik uważa, że ta delikatna kwestia znalezienia właściwej przeciwwagi poszczególnych interesów nie wchodzi w zakres przedmiotowy decyzji ramowej 2001/220.

W tym względzie J. Kokott podkreśliła, że **decyzja ramowa 2001/220 nie reguluje w sposób ogólny wszelkich aspektów ochrony ofiary, a jedynie aspekty dotyczące gwarancji procesowych w postępowaniu karnym** (takich jak wysłuchanie, dostarczenie dowodów, prawo do otrzymywania informacji itp.).

¹ Decyzja ramowa Rady 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r. w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym (Dz.U. L 82, s. 1).

Rzecznik generalna uważa, że **rodzaj i wymiar sankcji, jakie państwa członkowskie mogą wprowadzić w odniesieniu do przemocy w rodzinie, nie wchodzi w zakres gwarancji proceduralnych, a tym samym - decyzji ramowej**. W związku z tym rzecznik generalna doszła o wniosku, że kwestia odpowiedniego charakteru takiej sankcji, jak automatyczny zakaz zbliżania się przewidziany w prawie hiszpańskim, nie może być analizowana w świetle decyzji ramowej 2001/220.

W drugiej kolejności rzecznik generalna zbadała zakres prawa ofiary do bycia wysłuchaną, które ustanawia decyzja ramowa, oraz wpływ takiego prawa na sankcje, jakimi należy objąć sprawcę czynu.

W tym względzie J. Kokott wyjaśniła, że prawo ofiary do bycia wysłuchaną wymaga od państw członkowskich, by umożliwiły ofierze wyrażenie jej opinii w kwestii orzeczenia zakazu zbliżania się, gdy ofiara utrzymuje ze sprawcą bliskie związki osobiste oraz jeżeli tego rodzaju sankcja wywiera przez to pośredni wpływ na jej życie prywatne i rodzinne. Rzecznik generalna stoi na stanowisku, że aby zapewnić skuteczność omawianego prawa do bycia wysłuchaną, sąd powinien móc uwzględnić zeznania ofiary w celu ustalenia sankcji, przy jednoczesnym poszanowaniu dolnych i górnych granic sankcji określonych w prawie krajowym. Niemniej jednak, wymóg ten nie oznacza, że ofiara może swobodnie decydować o orzeczeniu kary i że właściwy sąd jest związany jej oceną.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793